

висунутими теоретичними положеннями та їх перевіркою в реальних умовах здійснення підготовки студентів [16, с.516].

Література

1. Вайнола Р.Х. Особистісний розвиток майбутнього соціального педагога в процесі професійної підготовки : монографія / Вайнола Р.Х. за ред. С.О.Сисоєвої. – Запоріжжя : Хортицький навчально-реабілітаційний багатопрофільний центр, 2008. – 460 с.
2. Державний класифікатор професій України. – К. : Держстандарт України, 1995. – 491 с.
3. Капська А.Й., Пеша І.В. Соціальний супровід різних категорій сімей та дітей. Навч. Посіб./ А.Й.Капська, І.В.Пеша. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 232 с.
4. Соціально-педагогічна та психологічна робота з дітьми трудових мігрантів: Навчально-методичний посібник. / за редакцією К.Б.Леченко, І.М.Трубавіної, І.І.Цушка. – К. : ФОРМ «Купріянова», 2007. – 240 с.
5. Вайнола Р.Х., Сисоєва С.О. Методика викладання соціально-педагогічних дисциплін: навч. Посіб. / Р.Х.Вайнола, С.О.Сисоєва. – К. : Київський університет ім. Бориса Грінченка, 2010. – 152 с.
6. Світайло Н.Д. Соціальні процеси на Сумщині (соціологічний аналіз) / Н.Д.Світайло, В.П.Павленко, А.М.Костенко. – Суми : Вид-во СумДУ, 2009. – 114 с.
7. Семенов И.Н. Рефлексия в организации творческого мышления и саморазвитии личности./ Семенов И.Н., Степанов С.Ю // Вопросы психологии. – 1983. – №2. – С. 35-42.
8. Степанов С.Ю., Семенов И.Н. Рефлексивно-инновационный процесс: модель и метод изучения / С.Ю.Степанов, И.Н.Семенов // Психология творчества: общая, дифференциальная, прикладная. – М. : Наука, 1990. – С. 115-121.
9. Деякі аспекти оцінки ефективності надання соціальних послуг різним клієнтам центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді / О.В.Вакулєнко, Н.М.Комарова, І.В.Пеша. – К. : Держсоцслужба, 2005. – 124 с.
10. Диагностика профессиональных способностей, система профессионального отбора социальных педагогов и социальных работников [Текст] : сб. науч. трудов / отв. Ред. В.Н.Келасьев. – М. : РАО, Центр социальной педагогики, АСОПИР, 1994. – 127 с.
11. Міщик Л. І Теоретико-методичні основи професійної підготовки соціального педагога у закладах вищої освіти [Текст]: дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.05 / Міщик Людмила Іванівна. – Запоріжжя, 1997. – 358 с.
12. Санжаєва Р.Д. Психологические механизмы формирования готовности человека к деятельности [текст]: дис...докт.психол.наук / Р.Д.Санжаева. – Новосибирск, 1997. – 486 с.
13. Бочарова В.Г. Социально-педагогическая деятельность как научная категория. Научный доклад / В.Г.Бочарова – М. : [б.и.] 2002. – 31 с.
14. Голован Василь Павлович. Аксиопсихологічний потенціал гуманізації професійної підготовки соціальних педагогів [Текст] : дис... канд. психол. наук: 19.00.07 / Прикарпатський національний ун-т ім. Василя Стефаника. – Івано-Франківськ, 2006. – 234 с. : рис., табл. – Бібліогр.: с. 155-171.
15. Кларин М. В. Инновации в обучении: метафоры и модели / Михаил Владимирович Кларин. – М. : Наука, 1997. – 223 с.
16. Енциклопедія освіти / гол. ред. В. Г. Кремень ; Акад. пед. наук України. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.

Анотація

У статті розглянуто проблему підготовки майбутніх соціальних педагогів у вищих навчальних закладах. Наголошено на важливості підготовки соціально-педагогічних кадрів до здійснення соціально-педагогічного супроводу сім'ї трудових мігрантів, та визначено особливості такої підготовки.

Аннотация

В статье рассматривается проблема подготовки будущих социальных педагогов к работе с семьей трудовых мигрантов в высших учебных заведениях. Акцентируется внимание на важности подготовки социально-педагогических кадров к реализации технологии социального сопровождения семьи трудовых мигрантов, и раскрываются особенности такой подготовки.

Summary

The article focuses on proving describes the current issues of preparation of future social teachers in higher education institutions. Noted preparation of socio-pedagogical personnel to the implementation of socio-pedagogical work with the family of the migrant workers are preparing.

Ключові слова: сім'я трудових мігрантів, особливості підготовки, майбутні соціальні педагоги.

Ключевые слова: семья трудовых мигрантов, особенности подготовки, будущие социальные педагоги.

Key words: family labor migrants, especially training, future social workers.

Подано до редакції 18.09.13.

Рекомендовано до друку докт.пед.наук, проф. Міщик Л.І.

УДК: 004.032.6:371.134+376.56-053.4(045)

© 2013

Зданевич Л.В.

МІСЦЕ МЕДІАРЕСУРСІВ У ПРАКТИЦІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДНЗ ДО РОБОТИ З ДЕЗАДАПТОВАНИМИ ДОШКІЛЬНИКАМИ

Постановка проблеми у загальному вигляді... В умовах зростаючої технологізації діяльності вихователя ДНЗ, упровадження масмедійних технологій у практику підготовки студентів та пошук шляхів їх

ефективного використання дозволило б вивести якість підготовки фахівців дошкільної освіти на більш високий рівень. До [медіаресурсів](#) (*Mass media*) можна віднести: пресу (газети, журнали, книги), [радіо](#), [телебачення](#), [інтернет](#), [кінематограф](#), звукозаписи та відеозаписи, відеотекст, телетекст тощо [5, с. 47]. Інформаційні технології як складова медіаресурсів у системі професійної підготовки можуть запроваджуватися в таких трьох напрямках: як наскрізна технологія – запровадження комп'ютерних технологій з окремих тем, розділів під час пояснення теоретичних завдань; як основна, визначальна, найбільш значуща з використовуваних у цій технології частин; як монотехнологія – коли управління навчально-тренувальним процесом, включаючи діагностику і моніторинг, спираються на застосування інформаційних технологій [10].

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми...

Інформаційні та комунікаційні технології (далі – ІКТ) – це узагальнююче поняття, що описує різні пристрої, механізми, способи, алгоритми обробки інформації. Найважливішими сучасними пристроями ІКТ є комп'ютер, обладнаний відповідним програмним забезпеченням та засоби телекомунікацій разом із розміщеною на них інформацією. З появою комп'ютерних мереж та інших, аналогічних їм засобів ІКТ, освіта набула нову якість, пов'язану, у першу чергу, з можливістю оперативно отримувати інформацію з будь-якої точки земної кулі. Через глобальну комп'ютерну мережу Інтернет можливий миттєвий доступ до світових інформаційних ресурсів (електронних бібліотек, баз даних, сховищ файлів тощо). Як правило, називають такі дидактичні завдання, що вирішуються за допомогою ІКТ [6, с. 26]: удосконалення організації викладання; прискорення доступу до досягнень педагогічної практики; посилення мотивації до навчання; активізація процесу навчання, можливість залучення студентів до дослідницької діяльності; забезпечення гнучкості процесу навчання. Інформаційні технології є одним із найважливіших напрямів розвитку вищої педагогічної освіти. Так, за твердженням групи дослідників, існують чотири принципові підстави для впровадження інформаційних технологій в вищу освіту: соціальні, професійні, педагогічні та каталітичні [6]. Соціальні підстави полягають у визнанні ролі, яку технології відіграють сьогодні в суспільстві. Професійні підстави складається в необхідності підготовки студентів до таких типів професійної діяльності, які вимагають навичок використання технологій. Педагогічні підстави полягають у тому, що технології супроводжують процес навчання, надаючи більш широкі можливості комунікації, що дозволяють будувати викладання на якісно новій основі.

Формулювання цілей статті... Мета даної статті полягає у з'ясуванні місця медіаресурсів у підготовці майбутніх вихователів до професійної діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження... Інформаційні технології покликані забезпечувати інтерактивну взаємодію студентів і викладачів у процесі навчання. Для досягнення цілей можливе використання двосторонніх відеотелеконференцій, організованих на базі використання програми Skype. Скайп-лекція – це навчальне заняття, побудоване переважно у формі конференції, що передбачає діалог вилученого співрозмовника з аудиторією, демонстрацію фото і відеоматеріалів, яка відбувається в режимі реального часу в мережі Інтернет. Лекція зазначеного виду припускає можливість великої кількості глядачів перетворюватися на реальних співрозмовників, за наявності встановленого мікрофона і вебкамери.

Опишемо особливості проведення нами скайп-лекції в процесі підготовки майбутніх вихователів ДНЗ до роботи з дезадаптованими дітьми. Розробка лекції велася нами в такій послідовності. Перший етап роботи представляв собою проектування цілей, завдань і структури заняття, вибір навчального матеріалу, організацію взаємодії двох викладачів, які організовували заняття, вибір теми і змісту заняття, а також пошук ілюстративного і демонстраційного матеріалу. Підсумком обговорення була тема “Організація навчальної діяльності в різновікових групах із урахуванням особливостей дезадаптованих дітей”.

Другий етап передбачав одночасно технічну підготовку текстів, зображень, відеоінформації укупі з попередньою теоретичною підготовкою студентів до проблеми, що буде розглядатися і, як наслідок, формулювання проблемних запитань студентами та об'єднання підготовленої інформації єдиною ідеєю. Далі було безпосереднє спілкування аудиторії з викладачами в режимі Skype. Основний, і найбільш цінний, на наш погляд, висновок із вивченої в ході заняття проблеми був сформульований студентами так: існують різні думки фахівців у галузі дошкільної освіти щодо дезадаптованих дітей, але, безумовно, позитивний результат від того, що передбачено корегувальний супровід таких дітей. Запитання, які цікавили студентів у ході заняття, є доказом високого рівня професійної зацікавленості та пізнавальної мотивації майбутніх вихователів ДНЗ під час проведення такого роду занять. На останньому етапі заняття було проведено письмове опитування студентів щодо необхідності проведення скайп-лекції у процесі вивчення курсу “Розвиток, навчання і виховання дітей у різновіковій групі”. Опитування студентів після заняття показало, наскільки важливо продовжувати практику проведення занять такого роду.

Назвемо потенційні можливості скайп-лекції: розширення кругозору і меж взаємодії студентів; безпосередній, незважаючи на свою віртуальність, контакт із фахівцем-практиком; можливість побудови конструктивного діалогу, вираження власної точки зору; наочність і достовірність досліджуваного матеріалу;

безсумнівне підвищення пізнавального інтересу і рівня засвоєння матеріалу; формування педагогічних цінностей і, нарешті, формування почуття причетності майбутньої професії.

На думку низки авторів, однією з можливостей підвищення ефективності навчання майбутніх фахівців є також мультимедійні інформаційно-методичні системи [8]. Мультимедійна презентація – це логічно пов'язана послідовність слайдів, що об'єднана однією тематикою і загальними принципами оформлення. Результативність проведення аудиторного заняття з теми дисципліни, а також ефективність впливу навчального матеріалу на студентську аудиторію багато в чому залежить від ступеня і рівня пропонованого ілюстративності матеріалу. Слід визнати, що мультимедійна презентація – це один з найперспективніших інструментів, який дозволяє одночасно задіяти графічну, текстову й аудіовізуальну інформацію, тобто це поєднання найрізноманітніших засобів подання інформації, об'єднаних в єдину структуру. Вони мають низку переваг, із-поміж яких є дві основних: якість і кількість. Перша перевага полягає в нових можливостях викладача, якщо порівняти словесні описи з безпосереднім аудіовізуальним поданням. Друге виражається в тому, що мультимедіа середовище набагато вище за інформаційною щільністю [7].

Незаперечним є і той факт, що ця технологія дозволяє презентувати навчальний матеріал як систему яскравих опорних образів, наповнених вичерпною структурованою інформацією в алгоритмічній порядку. Мультимедійні презентації нами були використано з метою супроводу пояснення матеріалу, а також як інформаційно – навчальний посібник. Назвемо можливі критерії оцінювання презентацій, розроблених студентами: відповідність теми програми навчальної дисципліни; відповідність поставлених цілей темі роботи та їх досягнення; ступінь визначення важливих моментів; грамотність подачі матеріалу; достовірність змісту роботи; інтерактивність презентації; наявність різноманітних графічних об'єктів; дизайн презентації; технічна частина; можливість застосування в навчальному процесі тощо [5].

Проте, склалася ситуація, що характеризується, з одного боку, вимогами побудови процесу ефективної професійної підготовки майбутніх вихователів ДНЗ, з іншого – майже відсутністю створених для використання комп'ютерних мультимедійних навчальних програм. Тобто, досліджено науковцями і визнано практиками необхідність розробки професійних презентацій навчального матеріалу, проте ґрунтовно і послідовно розроблених для широкого загалу презентацій немає. У контексті нашого дослідження під презентацією розуміється рекламний чи інформаційний інструмент, створений за допомогою використання сучасних технологій для опису навчального матеріалу. Нами було опитано 100 респондентів-студентів 5 і 6 курсів, які навчаються за спеціальністю “Дошкільна освіта”, щодо рівня оволодіння комп'ютерними технологіями. Респонденти відповідали на такі запитання: *Визначте Ваш рівень володіння комп'ютером*: а. активний користувач (перегляд новин та професійної інформації, листування з друзями); б. активний користувач (попередні функції та маю свій блог); с. активний користувач (попередні функції та використовую створені мною презентації на навчальних заняттях); д. активний користувач (попередні функції та володію 2-3 комп'ютерними програмами); е. користувач, але не активний; ф. намагаюся навчитися; г. не маю можливості опанувати комп'ютер.

Аналіз результатів опитування респондентів показав, що зі 100 опитаних майбутніх вихователів ДНЗ, які навчаються у ВНЗ, активними користувачами на рівні перегляду новин та професійної інформації, листування з друзями є 37 осіб (37 %), тоді як мають свій блог усього 27 респондентів. Зазначимо, що використовують самостійно створені презентації на навчальних заняттях усього 29 % осіб, проте володіють 2-3 комп'ютерними програмами – 39% студентів. Отже, можна зробити висновок, що за сприятливих умов і необхідної мотивації, опанування необхідними навичками для майже третини респондентів не складає проблеми. До групи не активних користувачів і тих, хто намагається навчитися віднесено 18 % і 9 % студентів, жодна особа не повідомила, що не має можливості опанувати комп'ютер.

За нашими даними, студенти також слабо уявляють собі особливості проведення презентацій. На жаль, майже 64 % респондентів не мають чіткого уявлення про презентацію. Проте 97 % опитаних вважають, що підготовка до розробки презентацій необхідна їм у майбутній професійній діяльності. Опитування майбутніх роботодавців (керівників ДНЗ) показало, що 89% вважають, що для успішної роботи необхідні фахівці, які володіли б, у тому числі технологією розробки презентацій навчального матеріалу. Аналіз навчальних планів і програм показав, що проблемі підготовки майбутніх вихователів ДНЗ до розробки професійних презентацій у навчальному плані приділяється недостатньо часу. Частково загальні питання з цієї теми розглядаються в курсах інформатики, інформаційних технологій, психології. У навчальному плані відсутні спеціалізовані навчальні курси, спрямовані на формування у майбутніх вихователів ДНЗ знань у сфері розробки презентацій, специфіки професійної діяльності. Не в повному обсязі проблему підготовки майбутніх вихователів ДНЗ до розробки професійних презентацій навчального матеріалу висвітлено в теорії та методиці професійної освіти. Проте нам не вдалося віднайти досліджень, у яких би комплексно розглядалася проблема підготовки майбутніх вихователів ДНЗ до розробки професійних презентацій навчального матеріалу [2; 4; 10].

На підставі зазначеного були виокремлено суперечності, що полягають у такому: з одного боку, потреба професійної практики у фахівцях, здатних здійснювати розробку професійних презентацій, з іншого боку,

недостатня підготовленість випускників до проведення презентацій; з одного боку, розуміння значущості професійної підготовки до розробки презентацій навчального матеріалу, з іншого боку, відсутність науково обґрунтованого та експериментально перевіреного навчально-методичного забезпечення підготовки майбутніх вихователів ДНЗ до розробки професійних презентацій навчального матеріалу пов'язаного з організацією роботи з дезадаптованими дошкільниками.

Зазначимо, що презентація є важливим методом просування освітніх послуг. Презентація визначається як дія, націлена на заяву про себе або на завоювання популярності. Термін "презентація" (від лат. Praesentatio) інтерпретується як: суспільне уявлення чогось нового, що недавно з'явилося, створеного (книги, журналу, кінофільму, телепрограми, організації); презентація – це комунікаційний процес з усіма його основними елементами.

На сьогоднішній день різні види презентацій – один з найбільш комфортних і ефективних способів ознайомлення цільової аудиторії з навчальним матеріалом. Презентація – це також зручний спосіб демонстрації досягнень чи можливостей професійної секції або клубу, опису методів роботи або властивостей навчального матеріалу, інформування про плани розвитку, а також залучення інвестицій. Ми орієнтуємося на таку класифікацію презентацій за типом використовуваних мультимедіатехнологій: PowerPoint презентації; відео презентації (відеопрезентації); інтерактивні презентації; Flash-презентації; Director-презентації; 3D-презентації; CD-презентації, DVD-презентації. Професійні мультимедійні презентації навчального матеріалу мають такі переваги: компактність; емоційна привабливість; наочність; інформативність; інтерактивність; економічна привабливість; багатофункціональність [3, с. 8].

У нашому дослідженні представлено такі *варіанти використання мультимедійних презентацій у підготовці майбутніх вихователів ДНЗ: промо-сайт* (спрямований на просування певного навчального матеріалу); *поштова розсилка; студентські конференції, форуми* (як правило, використання екранних презентацій); *виставкові заходи; додаток до методичних рекомендацій; інформаційні стенди; освітні програми, тренінги* тощо.

У стимулюванні пізнавальної активності значну роль має вміння викладача спонукати студентів до осмислення логіки і послідовності у викладі досліджуваної теми, до визначення в ній головних і найбільш істотних положень. Це можна досягти завдяки використанню відеоматеріалу, підготовленого викладачем з теми практичного заняття відповідно до його структури. Наш досвід використання електронних презентацій, відеоматеріалів із демонстрацією яскравих прикладів у контексті дисципліни "Розвиток, навчання і виховання дітей у різновікових групах" засвідчує підвищення емоційного стану і, як наслідок, пізнавальної активності студентів. Ми використовували електронні презентації за темами практичних занять дисципліни "Дошкільна педагогіка" із включенням відеоматеріалів.

Практична діяльність під час навчання розробки професійних презентацій сприяла підготовці майбутнього вихователя ДНЗ, здатного до продуктивної роботи з дезадаптованими дітьми. Результатом підготовки майбутніх вихователів ДНЗ до розробки професійних презентацій навчального матеріалу є формування у них необхідних знань і умінь, їх ставлення до презентацій як ефективного інструменту просування освітньої послуги. Фахівець повинен володіти методами роботи в офісних і графічних пакетах, основними принципами та психологічними аспектами комп'ютерної графіки та дизайну, основами роботи з мультимедійним обладнанням із супроводу презентації; навичками роботи з програмним забезпеченням з конструювання презентацій, уміннями розробки візуальних матеріалів. Під час підготовки майбутніх вихователів ДНЗ до розробки професійних презентацій нами вибудовувався навчальний процес на основі отримання від студентів повного розуміння принципів, що лежать в основі конструювання презентації, а також створення умов для відпрацювання практичних навичок розробки і проведення презентації. Було враховано всі аспекти презентаційної діяльності майбутнього фахівця, від розуміння цілей до вибору методів і засобів для досягнення найбільш ефективної взаємодії з цільовою аудиторією.

Для реалізації запланованого визначено такі педагогічні умови: підготовленість науково-педагогічних працівників до навчання майбутніх вихователів розробки презентацій, наявність спеціально розробленого методичного забезпечення для майбутніх вихователів ДНЗ; моделювання професійної діяльності з розробки презентацій навчального матеріалу з метою освоєння студентами професійної діяльності в реальних умовах, використання форм і методів проведення занять, спрямованих на підвищення творчого ставлення майбутніх вихователів ДНЗ до розробки презентацій навчального матеріалу (тренінги, імітаційні, ділові та рольові ігри, проблемні ситуації), що сприяють ефективному закріпленню матеріалу в процесі навчання; наявність необхідної матеріально-технічної бази для розробки та проведення презентацій у рамках навчання у ВНЗ. Нами також було визначено етапи підготовки майбутніх вихователів ДНЗ до розробки професійних презентацій. На першому етапі, що охоплював теоретичну підготовку в області графічного дизайну презентацій навчального матеріалу, майбутнім вихователям ДНЗ надавалися необхідний набір знань в області комп'ютерної графіки і графічного дизайну. Питання дизайну розглядається як на графічному, так і на психологічному рівні; було відпрацьовано

особливості впливу на потенційного споживача навчального матеріалу поєднань кольорів, різних зображень та інших мультимедійних компонентів, таких як відео, аудіо, анімація. Крім того, студенти навчалися добору необхідного візуального оформлення презентації навчального матеріалу, залежно від цільової аудиторії.

Другий етап було націлено на формування знань і умінь за такими напрямками роботи з апаратно-програмним комплексом з розробки професійних презентацій навчального матеріалу: програмна складова (програмне забезпечення роботи з графікою, програмне забезпечення з конструювання презентацій) і апаратна складова (персональний комп'ютер або ноутбук, мультимедійний проектор та інші периферійні пристрої виведення інформації, інтерфейси підключення необхідних периферійних пристроїв, програмні інтерфейси з налаштування периферійних пристроїв). На цьому етапі в майбутніх вихователів ДНЗ формувалися вміння зі створення унікальних зображень, які можуть бути використані при розробці професійних презентацій навчального матеріалу.

До мультимедійних освітніх технологій, як складової медіаресурсів, також відносяться: електронні курси, відеоматеріали, а також інструменти WEB 2.0: форуми та блоги, вебінари, підкасти, відеоконференції, віртуальні світи, електронні бібліотеки, WIKI. Проілюструємо можливість використання мережевих спільнот (блогів) у якості ефективного інструменту, запровадженого нами і за допомогою якого моделювалося професійне спілкування, спрямоване на досягнення цілей підготовки майбутніх вихователів до роботи з дезадаптованими дошкільниками. Інструменти WEB 2.0, із точки зору викладача, це сучасні засоби, мережеве програмне забезпечення, що підтримує групові взаємодії (комунікації учасників між собою) абсолютно нового характеру, це можливість самим наповнювати сайти вмістом. Користувачі самі можуть додавати до мережевого контенту щоденники, статті, фотографії, аудіо і відеозаписи, залишати свої коментарі, робити посилання на опубліковані матеріали [1].

Блог (англ. Blog, від web log – “мережевий журнал або щоденник подій”) – це веб-сайт, основний зміст якого – регулярно додаються записи, зображення або мультимедіа-компоненти. Відмінності блогу від традиційного щоденника обумовлюється середовищем – блоги зазвичай публічні й передбачають сторонніх читачів, які можуть вступити в публічну полеміку з автором (у відгуках до блогу – записи або в своїх блогах). За авторським складом блоги можуть бути індивідуальними або колективними, за змістом – тематичними або загальними [9]. У 2013 році нами було організовано освітній блог в якості засобу інтерактивного ділової взаємодії викладача та студентів “Дезадаптація дітей” (<http://forumosvita.blogspot.com>). У даний час нами підтримується ведення освітнього блогу як додаткового засобу підвищення мотивації і саморозвитку студентів із вивчення дисципліни “Розвиток, навчання й виховання дітей у різновікових групах”. Назвемо можливості використання блогу в освітньому процесі: викладач використовував блог для поширення навчальних матеріалів та розміщення посилань на них (матеріали до підготовки семінарських занять із проблем організації роботи з дезадаптованими дошкільниками є доступними для студентів під час самостійної роботи); блог давав можливість організації онлайн – дискусії за допомогою коментарів до повідомлень; за допомогою блогу в студентів і викладачів з'явилася можливість створення групових публікацій; блог – це електронна дошка оголошень, доступна кожному в зручний для нього час; блог як можливість рефлексії після тієї чи іншої події; блог як організація Е-портфолію викладачів і студентів; блог як додатковий засіб мультимедіа з вивчення дисципліни (можливість продемонструвати студентам наочність до теми у вигляді презентацій, відео, фотографій, аудіозаписів); блог давав можливість зворотного зв'язку від студентів і колег – викладачів; блог давав можливість організації відкритої бази знань і віртуальної електронної бібліотеки з досліджуваної теми; блог – це спільна робота викладачів і студентів зі створення електронного освітнього ресурсу.

Висновки... На наш погляд, безперечною перевагою використання сучасних медіаресурсів є можливість віддаленого обговорення напрацьованого матеріалу, створення проблемних навчальних ситуацій, оволодіння студентами комунікативними та соціальними компетенціями. Під час проведення формувального етапу експериментальної роботи нами було доведено необхідність підготовки майбутніх вихователів ДНЗ до активного використання і запровадження в практиці роботи сучасних медіаресурсів.

Література

1. Андреев А.В., Андреева С.В., Доценко И.Б. Использование дистанционных технологий в очном обучении// Педсовет.орг. [электронный ресурс]. – 2008. – Режим доступа: <http://pedsovet.org/> – Дата доступа 17.10.2009.
2. Андресен Б. Бент. Мультимедиа в образовании: специализированный учебный курс / Бент Б. Андресен, Катя ван ден Бринк; авторизованный пер. с англ. – М. : Дрофа, 2007. – 224 с.
3. Балик Н.Р. Використання соціальних сервісів WEB 2.0 в галузі вузівської та післявузівської педагогічної освіти з інформатики / Н.Р. Балик // Наукові записки Тернопільського нац.пед.у-ту ім.В.Гнатюка. Серія: Педагогіка. – 2008. – № 7. – С.88-90.
4. Дягло Н.В. Вікі-технології у сучасній освіті / Н.В. Дягло // Вісник Чернігівського держ. пед. ун-ту імені Т.Г.Шевченка. – Чернігів. – 2008. – Вип. 58. – С.86-90.
5. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / Ред. – упор. В.Ф.Іванов, О.В.Волошенко; За наук. ред. В.В.Різуна. – К. : Центр вільної преси, 2012. – 352с.
6. Песоцкий Ю.С. Высокотехнологическая образовательная среда: принципы проектирования / Ю.С. Песоцкий. // Педагогика. – 2002. – №5. – С. 26-35.

7. Петер Винтерхофф-Шпурк. Медиапсихология. Основные принципы./Пер. с нем. – Х. : Изд-во Гуманитарный Центр, 2007. – 288 с.
8. Поляков А.В. Медиапрезентация как компонент профессиональной подготовки специалиста [Текст] / А.В. Поляков // Среднее профессиональное образование. – 2010. – № 1 – С. 69-71.
9. Путеводитель для преподавателей по миру современных информационных технологий / «Электронный университет» и LBS Education при поддержке Microsoft // e – teaching: эффективная работа преподавателей [электронный ресурс]. – 2008. – Режим доступа: <http://www.e-teaching.ru/po/Pages/guide.aspx>. – Дата доступа 17.03.2013.
10. Федоров А.В. Социальные коммуникации: новое в науке, образовании, технологиях: Материалы международной научно-практической конференции [Текст] / А.В. Федоров. – СПб. : Роза мира, 2004. – С. 83-86.

Анотація

У статті автор розкриває теоретичні підходи з даної проблеми, інтерпретує погляди інших дослідників. Пропонує результати власного дослідження, які підтверджують актуальність та практичну необхідність дослідження окремих питань.

Аннотация

В статье автор раскрывает теоретические подходы по данной проблеме, интерпретирует взгляды других исследователей. Предлагает результаты собственного исследования, подтверждающие актуальность и практическую необходимость исследования отдельных вопросов.

Summary

The author reveals theoretical approaches on this problem, interprets the views of other researchers. The author offers the results of her own research that confirms the topicality and practical necessity to study some specific questions.

Ключові слова: дезадаптація, дошкільний вік, підготовка, майбутні вихователі, батьки, взаємодія.

Ключевые слова: дезадаптация, дошкольный возраст, подготовка, будущие воспитатели, родители, взаимодействие.

Key words: communicative deadaptation, preschool age, verbal negativism, verbal development of a child, parents, interaction.

Подано до редакції 09.09.13.

УДК 37.015.311:159.923-057.875

© 2013

Іщенко В.І.

САМОВИХОВАННЯ ЯК ОДИН ІЗ ШЛЯХІВ ПРОФЕСІЙНОГО ТА ОСОБИСТІСНОГО ЗРОСТАННЯ

Постановка проблеми у загальному вигляді... У сучасних умовах оновлення всіх сфер українського суспільства виникає необхідність зміни стратегічних, глобальних цілей освіти, перестановки акценту зі знань спеціаліста на його людські, особистісні якості, що визначає одночасно і мету, і засіб його підготовки до майбутньої професійної діяльності. Це змушує переглядати не тільки зміст освіти, але й форми та методи педагогічного впливу на студентів. Отже, сучасну ситуацію професійної підготовки фахівця у вищих навчальних закладах і розвитку особистості студента можна охарактеризувати як перебудову свідомості й особистісного самопізнання, формування спрямованості на успішну професійну діяльність, пошук нових шляхів самореалізації та самоствердження. У таких умовах актуальною стає проблема професійного самовиховання, оскільки саме воно дозволяє формувати риси та якості, що зумовлюють здійснення успішної професійної діяльності, забезпечує процеси соціалізації та професійного становлення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми...

Дослідженню визначених проблем присвячено чимало наукових праць таких відомих учених, як С. Архангельський, В. Андрущенко, Н. Бордовська, М. Боришевський, С. Гончаренко, І. Зязюн, Р. Гуревич, В. Євдокимов, В. Кремень, Н. Кузьміна, В. Кудін, О. Пехота, О. Попова, І. Прокопенко, А. Реан, О. Романовський, В. Сипченко, С. Сисоєва та ін. Як визначають дослідники А. Алексюк, Б. Ананьєв, В. Андрєєв, В. Вілюнас, Л. Виготський, Ф. Зеєр, Е. Климов, І. Кон, Л. Ледньов, А. Петровський, Г. Селевко, В. Сластьонін, Ю. Фокін, А. Хуторський, І. Якиманська та ін., у навчально-виховному процесі акцент слід робити саме на особистості. Проблема формування спрямованості особистості на майбутню професійну діяльність студентів вищих закладів освіти у психологічній та педагогічній науках розкривається в роботах Б. Ананьєва, Т. Гордєєвої, С. Занюка, О. Леонтьєва, Л. Мітіної, Е. Нікіреєва, С. Рубінштейна, М. Тутушкіної та ін.

Формулювання цілей статті... Розкрити сутнісні складники професійного самовиховання студентів для визначення основних напрямів діяльності педагогів вищої школи щодо формування успішного фахівця.

Виклад основного матеріалу дослідження... Психолого-педагогічний аналіз самовиховання майбутнього вчителя дає підстави розглядати його як систему, що характеризується цілісністю, взаємозв'язками всіх частин.